

การร่วมลงทุนทางออกหรือทางตัน

ปัจจุบันผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นับว่าเป็นวิสาหกิจส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งมีจำนวนร้อยละ 99.8 ของวิสาหกิจของประเทศ และมีบทบาทต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการประกอบธุรกิจ ในด้านต่างๆ เช่น การบริหารจัดการ การผลิต การตลาด เทคโนโลยี และการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน หรือการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นปัญหาระดับต้นๆของผู้ประกอบการ SMEs ทั้งนี้เนื่องจากขาดแคลนหลักทรัพย์ สำหรับนำไปใช้ค้ำประกันสินเชื่อเพื่อการกู้ยืมเงินจากธนาคาร การไม่มีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต้องพึ่งพาเงินทุนนอกระบบ มีภาระจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง อย่างไรก็ตามในช่วงตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา รัฐบาลให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงได้ตั้งกองทุนร่วมลงทุน (venture capital fund) โดยใช้เงินทุนเพื่อเข้าร่วมทุนกับ SMEs และออกมาตรการต่างๆเพื่อสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมธุรกิจเงินร่วมลงทุน โดยการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทมหาชนจำกัด หรือบริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุน (VC) สำหรับรายได้ ที่เป็นผลและประโยชน์ที่ได้รับจากการถือหุ้นในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่ผู้ลงทุนสำหรับเงินปันผลและผลประโยชน์จากการถือหุ้นที่ได้รับจากการถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดหรือบริษัทจำกัด ที่ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุน

โดยในส่วนของภาครัฐ คณะรัฐมนตรีได้ผลักดันการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน ครั้งแรกเมื่อ 10 สิงหาคม 2542 เป็นการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนวอร์เรน บริษัทเอกชนเป็นผู้บริหาร และกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงการคลังดูแลรับผิดชอบร่วมกัน จากนั้นต่อมา 22 กรกฎาคม 2546 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นผู้จัดตั้งกองทุนร่วมลงทุนโดยอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยที่ผ่านมากองทุนทั้ง 2 แห่งมีการอนุมัติการร่วมลงทุนไปแล้ว 184 ราย อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าการร่วมลงทุนยังไม่ประสบความสำเร็จในการร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการเท่าที่ควร มีการร่วมลงทุนไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการทั่วประเทศ เนื่องจากปัญหาเรื่องภาษีที่จัดเก็บธุรกิจนิติบุคคล 30 เปอร์เซ็นต์ หรือหากต้องการได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีต้องลงทุนอย่างน้อย 7 ปี นอกจากนี้ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ เป็นธุรกิจของครอบครัวยังไม่พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมทุนรายใหม่เข้าไปถือหุ้น ด้วยความที่เป็นธุรกิจครอบครัวจึงทำให้ระบบการจัดการภายในบริษัทไม่มีระบบมาตรฐานใดๆ โดยเฉพาะระบบบัญชี และความโปร่งใส

ในช่วง 20 ปี ที่ผ่านมา การดำเนินธุรกิจร่วมลงทุนมีการดำเนินการในส่วนหน่วยงานภาคเอกชน เช่นกัน ได้แก่ บริษัทธนสถาปนา จำกัด, บริษัทหลักทรัพย์พีเอ็นดี จำกัด, บริษัทหลักทรัพย์จัดการร่วมลงทุน พี วี พี จำกัด, บริษัทหลักทรัพย์จัดการร่วมลงทุน วีเน็ท จำกัด, บริษัท ฟินันซ่า จำกัด(มหาชน) และบริษัท ร่วมทุน สตาร์ค จำกัด แต่ยังคงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยส่วนหนึ่งเป็นเพราะปัญหาเรื่องของภาษีและขนาดของธุรกิจที่เล็กเกินไป ในขณะที่การลงทุนร่วมลงทุนจะต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญ ทำหน้าที่ติดต่อธุรกิจของผู้ร่วมทุนรายใหม่กับเจ้าของธุรกิจ ต้องตรวจสอบฐานะทางการเงิน นอกจากนั้นการลงทุนเป็นเรื่องที่มีความเสี่ยงสูงกว่าการลงทุนในตลาดหุ้น และการลงทุนทั่วไป ดังนั้นจึงต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญที่สามารถวิเคราะห์ธุรกิจ วิธีการขยายธุรกิจ ลดต้นทุน ย้ายการผลิต นำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาธุรกิจ และปรับปรุง ซึ่งบุคลากรเช่นนี้จำเป็นต่อธุรกิจกองทุน ในประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากร หรือวาณิชชานากรเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆที่ประสบความสำเร็จในเรื่องนี้

แม้ว่าการร่วมลงทุนสำหรับประเทศไทยจะมีการเติบโตไปอย่างเชื่องช้า และยังไม่สามารถเป็นทางเลือกให้กับผู้ประกอบการที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ แต่ในประเทศที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจการร่วมลงทุน บริษัทใหญ่ๆหลายๆบริษัท ล้วนมีการเติบโตมาจากการร่วมลงทุน ดังนั้นภาครัฐควรหันมาให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ทั้งนี้ธุรกิจการร่วมลงทุนยังคงเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ประกอบการที่ยังรอนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมจากรัฐบาล

เอกสารอ้างอิง.-

นภาพร ชันแก้ว . Venture Capital Fund แสงสว่างของ SMEs ที่ปลายอุโมงค์ : www.manager.com.

Venture Capital กับ SMEs ตอน...Venture Capital ในประเทศไทย(2) :www.arip.co.th

วีรศักดิ์ บุญสิทธิ์

สำนักบริการผู้ประกอบการ